

om Forhandling fra Arbejdsgivernes Side blev modtaget, om end med et meget omfattende og betænkeligt Forbehold, fra Arbejdernes Side. Og jeg kan ikke undlade her at udtale paa Baggrund af Meddelelser, der fremkom i Gaar om disse Forhandlingers Sprængning, at det maa anses for at være i overordentlig Grad beklageligt, at disse Forhandlinger om Overenskomstforlængelser med tilbørligt Hensyn til Erhvervslivets Vanskeligheder og vor svigtende Konkurrenceevne er sprængt, uden at noget Resultat er fremgaaet deraf.

Det tilkommer ikke mig at foretage nogen Fordeling af Skyld og Ansvar i denne Sag, men jeg ønsker dog at sige, at har man fra den ene Side ensidigt hævdet Lønmomentet som det alene afgørende, er dette utvivlsomt fejlagtigt; men det er mindst lige saa urimeligt, for ikke at sige samfundsfjendsk, naar det fra den anden Side som Vilkaar for at forhandle absolut er krævet, at hele Lønspørgsmaalet skal holdes udenfor og Lønnen være ubetinget uberørt, uanset hvorledes den maatte stille sig til Lønnen i svundne Tider, og uanset hvorledes den maatte influere paa Prisen paa den enkelte Arbejdsenhed, det vil sige, uanset om det maatte godtgøres, at Arbejdsintensiteten ikke er forøget i en saadan Grad, at den indtraadte Lønforhøjelse derigennem er blevet forsvarelig.

Selv om man nok saa meget maatte mene, at Lønnen under Hensyn til Arbejdsintensitetens Stigning ikke er for høj, saa er en Forhaandsstilling som den, man fra Fagforbundenes Side har indtaget til disse Forhandlinger, efter min Opfattelse ganske forkastelig og ansvarsløs.

Har man fra Arbejdsgiverside ikke villet indlade sig paa en Forhandling om de saakaldte „andre Maader“, hvorpaa man fra Arbejdsgiverside havde antydet at man kunde tænke sig at forhandle sig til en Nedbringelse af Produktionsprisen, en Genskabelse af Konkurrenceevnen, ja, saa maatte det i samme Grad beklages. En Villighed i saa Henseende havde dog maaske kunnet aabne en, om end maaske smal Dør ind til en almindelig Forhandling om en Nedbringelse af Generalomkostningerne, om end det nok maa siges, at den ubetingede Spørring af en saadan Adgang, som fra Arbejdernes Side er foretaget, gør det forstaaeligt, at man ikke mente at kunne forvente positive Resultater af en Fortsættelse af Forhandlingen.

Jeg kan dog ikke undlade at udtale Haabet og Forventningen om, at den Afbrydelse, som i Gaar fandt Sted, er af rent

midlertidig Karakter, saaledes at man fra begge Parters Side dog maa sunde sig paa, hvad Konsekvenserne deraf maatte blive, og vil give Udtryk for sin Forstaaelse af sine Pligter overfor Samfundet fra begge Parters Side til ad fredelig Vej saa langt, som det er muligt, at bringe dette Spørgsmaal i Orden. Thi aldeles utvivlsomt har Samfundet et absolut Krav paa, at man fra begge Parters Side gaar til Værket om Genskabelse af vor Konkurrenceevne med Villie til paa alle, jeg siger udtrykkelig *alle*, Omraader at fremskaffe Billiggørelse af Produktionen med det Formaalt at naa til Prisfald og til at bedre Forholdet mellem det indre og det ydre Prisniveau, der, som det nu er, er af saa uheldsvanger Betydning paa mange af vore mest betydende Erhvervsomraader.

Men saa længe dette ikke sker, saa længe disse Forhold bliver henliggende i den Tilstand, hvori de i Øjeblikket er, saa nytter det efter min Mening ikke, at man stiller Krav til Lovgivningsmagten eller til Samfundets Kasse; thi den, der afviser at prøve alle Muligheder, som kan hjælpe ham til ved eget Arbejde at holde sin Virksomhed oppe, at gøre sit økonomiske Grundlag holdbart, den, der afviser enhver Prøvelse af saadanne Muligheder, selv om han staar i det i erhvervsmæssig Henseende tomme Rum, den, der siger: Jeg er Tabu, jeg er urorlig, min lille Hassan skal ubetinget være i Fred, den, der kun kræver, at det er andre, der skal bringe Ofre paa Alteret, han maa ogsaa vide, at øgede Samfundsofre til Gunst for ham har han intet Krav paa der skal bringes. Samfundet kan ikke paa udvidet Maade gøre sig til Part i denne Sag.

Det, der er Tilfældet, er jo dette, at det er Samfundet, som Kravene stilles til, det er Samfundet, man forlanger de Ofre af, som til syvende og sidst kun bidrager til at opretholde de nuværende saare uheldige Tilstande. Men saa længe Forholdet indenfor selve Erhvervslivet er det, det i Øjeblikket synes at være, foreligger der intet reelt Grundlag for disse Krav.

Det ærede Medlem Hr. Dahlgaard har været inde paa nogle Betragtninger over Kommunernes Vanskeligheder i den for Øjeblikket værende Situation og har i den Anledning gjort nogle Bemærkninger ogsaa om Arbejdsløshedsfonden. Det ærede Medlem har paa Finanslovsforslaget for 1928—29 fundet opført en Bevilling paa 3½ Mill. Kr. til Indbetaling i Statens Arbejdsløshedsfond, og saa føjer det ærede Medlem til: som ikke mere skal anvendes. Og det ærede Medlem taler i denne Forbindelse om, at i Øjeblikket